

***ÅRSREDOVISNING
FÖR JUSTITIEKANSLERN
2005***

Stockholm den 21 februari 2006

Göran Lambertz

Dnr 1524-06-12

INNEHÅLL (sid. 1 – 41)

RESULTATREDOVISNING	sid.
Verksamhetsöversikt	3
1 Tillsyn	5
2 Tryck- och yttrandefrihet inklusive rättegångar	7
3 Skadestånd inklusive rättegångar	9
4 Övriga rättegångar	13
5 Integritet	14
6 Rättshjälp	15
7 Övriga ärendeslag	16
8 Kompetensförsörjning m.m.	18
9 Kommentarer	20
Tabellbilaga	27
FINANSIELLA DOKUMENT	30
1 RESULTATRÄKNING	31
2 BALANSRÄKNING	32
3 ANSLAGSREDOVISNING	33
4 FINANSIERINGSANALYS	34
5 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	35
6 SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER	41

Sändlista (ett pappersexemplar samt ett ex i pdf-format)

Justitiedepartementet	E-postadress registrator@justice.ministry.se
Finansdepartementet	registrator@finance.ministry.se
Arbetsgivarverket	agv@arbetsgivarverket.se
Ekonomistyrningsverket	arsredovisning@esv.se
Riksdagens utredningstjänst	petita@riksdagen.se
Riksrevisionen	arsredovisning@riksrevisionen.se
Statskontoret	registrator@statskontoret.se

RESULTATREDOVISNING

VERKSAMHETSÖVERSIKT

ALLMÄNT

Justitiekanslerns främsta uppgifter är att utöva tillsyn över den offentliga förvaltningen för regeringens räkning, att vara åklagare i mål om tryckfrihets- och yttrandefrihetsbrott, att svara för statens skadereglering, att bevaka statens rätt i rättegångar, att värna den enskildes integritet och att ge juridiska råd åt regeringen.

Under år 2005 har Justitiekanslern tillförts ny verksamhet, nämligen ett slags tillsyn över rättshjälpen. Uppgiften är närmare bestämt att för statens räkning överklaga bl.a. beslut om rättshjälp och ersättning av allmänna medel till offentliga försvarare och andra rättsliga biträden.

Som mål för verksamheten under året har följande gällt. Justitiekanslern skall värna rättssäkerheten och bidra till en fortsatt hög kvalitet inom den offentliga verksamheten samt medverka till ett starkt förtroende för advokätväsendet. Justitiekanslern skall vidare värna tryck- och yttrandefriheten utan att ge avkall på motstående intressen, såsom intresset av att bekämpa tryck- och yttrandefrihetsbrott, samt medverka till att rättstillämpningen och lagföringen på tryck- och yttrandefrihetsrättsens område blir effektiv och rättssäker. När det gäller skadestånd skall Justitiekanslern se till att den enskilde kommer till sin rätt utan att det allmännas intresse sätts åt sidan. Vidare skall Justitiekanslern med beaktande av den enskildes rätt ta till vara statens intresse i rättsliga angelägenheter. Slutligen skall Justitiekanslern värna den enskildes integritet utan att ge avkall på motstående intressen, såsom intresset av att bekämpa brott, samt medverka till att rättstillämpningen inom de berörda områdena blir effektiv och rättssäker.

Ett mål har vidare varit att antalet balanserade ärenden skall, med bibehållen kvalitet i ärendehantering, minskas jämfört med år 2004. Därvid har dock gjorts undantag för ärenden som gäller den nya uppgiften som tillsynsorgan för rättshjälpen. Vidare bör ärenden som avser klagomål eller anspråk från enskilda och som inte förs till rättegång vara avslutade inom två år från det att ärendet kom in till Justitiekanslern.

I det följande kommer Justitiekanslerns olika arbetsuppgifter att redovisas under rubrikerna Tillsyn, Tryck- och yttrandefrihet inklusive rättegångar, Skadestånd inklusive rättegångar, Övriga rättegångar, Integritet, Rättshjälp och Övriga ärendeslag. Därefter redovisas myndighetens kompetensförsörjningsplan. Avslutningsvis kommenteras verksamhetens resultat och graden av måluppfyllelse. Därvid görs också en sammanfattande bedömning beträffande resultat och mål.

PRESTATIONER

	2003	2004	2005
Inkomna ärenden	4 130	4 567	7 109 varav rätts- hjälp 1 999
Ingående balans	963	882	858
Summa	5 093	5 449	7 967 (1 999)
Avgjorda	4 206	4 588	6 690 (1 877)
Utgående balans	887 (882)	861 (858)	1 277 (122)

- I årsredovisningen för 2003 har angetts att 887 ärenden balanserats till 2004. Under 2004 har framkommit att fem av dessa ärenden rätteligen skulle ha antecknats som avslutade år 2003. Antal ärenden i balans från 2003 till 2004 skall därför vara 882.
- I årsredovisningen för 2004 har angetts att 861 ärenden balanserats till 2005. Under 2005 har framkommit att tre av dessa ärenden rätteligen skulle ha antecknats som avslutade år 2004. Antal ärenden i balans från 2004 till 2005 skall därför vara 858.

Antalet inkomna, avgjorda och balanserade ärenden för år 2005 redovisas i **tabell 1** i tabellbilagan. Av **tabell 2** framgår under vilka år de ärenden som balanserats till år 2006 har kommit in.

En granskning av ärendeutvecklingen visar att antalet inkomna ärenden har ökat med 2 542, från 4 567 år 2004 till 7 109 år 2005 (55,6 %). Antalet avgjorda ärenden har ökat från 4 588 år 2004 till 6 690 år 2005 eller med 2 102 ärenden (45,8 %). Om man bortser från rättshjälpsärendena har antalet inkomna ärenden ökat med 544 från 4 567 år 2004 till 5 111 år 2005 (11,9 %) medan antalet avgjorda ärenden har ökat med 225 från 4 588 år 2004 till 4 813 år 2005 (4,9 %). Antalet ärenden i balans den 1 januari 2005 var 858 (se not under tabellen ovan). Per den 1 januari 2006 var antalet 1 277, en ökning med 419. Bortser man från rättshjälpsärendena var antalet balanserade ärenden 1 155, en ökning med 34,6 % jämfört med föregående årsskifte.

Även under detta budgetår har Justitiekanslern sökt prioritera avgörandet av äldre ärenden. Antalet ärenden i balans vid årsskiftet 2005/2006 som inkommit före den 1 januari 2005 och alltså var äldre än ett år var 249. Av dessa var 200 skadeståndsärenden (varav 53 rättegångar). Fyra skadeståndsärenden som initierats av enskilda och som kommit in under år 2003 och således var äldre än två år fanns kvar vid utgången av år 2005.

Ärendenas omloppstid, räknad från den dag då ett ärende registreras i diariet till den dag då ärendet avslutas, framgår av **tabell 3** i tabellbilagan.

1 TILLSYN

1.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2004:	48 (2003 – 74)
Inkomna ärenden 2005:	1 138 (2004 – 860)
Antal ärenden att handlägga 2005:	1 186 (2004 – 934)
Avgjorda ärenden 2005:	1 102 (2004 – 885)
Balans till 2006:	83*

Av samtliga ärenden som kommit in under året har tillsynsärendena utgjort ca 16 procent.

* För en förklaring till förhållandet mellan å ena sidan antal ärenden att handlägga och å andra sidan avgjorda ärenden och balans till 2006, se fotnoten till tabell 1 i tabellbilagan.

Av ärenden som anhängiggjorts genom anmälan från enskilda, från myndigheter eller genom Justitiekanslerns eget initiativ avgjordes 817 genom beslut. Av dessa föranledde 17 ärenden kritik i någon form, medan 54 ärenden avgjordes utan att någon kritik framfördes. Således uttalades kritik i ca två procent av dessa ärenden. Av återstoden lades 668 ärenden till handlingarna med brev medan 78 ärenden inte föranledde någon åtgärd alls.

1.2 TILLSYNSPROJEKT

Inga tillsynsprojekt vid sidan om inspektionerna har inletts eller avslutats under året.

1.3 FÖRUNDESRÖKNINGAR OCH RÄTTEGÅNGAR

Under året har inga förundersökningar inletts eller lagts ned i tillsynsärenden.

1.4 INSPEKTIONSVERKSAMHET

Justitiekanslern företog under våren 2005 som ett led i tillsynsverksamheten en inspektionsresa till Skåne den 8 – 11 maj 2005. Inspektionerna ägde rum på Länsstyrelsen i Skåne län, Kronofogdemyndigheten i Malmö och Polismyndigheten i Skåne län (Polisområde Nordöstra Skåne) på dessa myndigheters Kristianstadskontor samt på Hässleholms tingsrätt.

Vidare företog Justitiekanslern den 9 november 2005 en inspektion av Karolinska institutet (dnr 5693-05-28). Inspektionen tog framför allt sikte på rutinerna för diarieföring och ärendehantering hos myndigheten. Ärendet är inte avslutat vid utgången av år 2005.

Inspektionsverksamheten bedöms vara angelägen. Den ger i regel en god bild av myndigheternas verksamhet och eventuella brister. Ofta kan Justitiekanslern göra påpekanden av förhållandevis stor betydelse för den framtida verksamheten.

1.5 ÄRENDEFÖRTECKNINGAR

Under året har granskningen slutförts beträffande ärendeförteckningar från 21 länsstyrelser och 186 andra myndigheter. Justitiekanslern har funnit anledning att göra vissa påpekanden till 22 myndigheter.

1.6 ADVOKATÄRENDEN

Justitiekanslerns uppgifter och befogenheter vad gäller tillsynen över advokatväsendet regleras i 8 kap. rättegångsbalken och i stadgarna för Sveriges advokatsamfund. Syftet med Justitiekanslerns verksamhet är främst att bidra till ett gott förtroende för advokatväsendet. Det sker genom en relativt ingående övervakning av advokatsamfundets disciplinverksamhet.

Justitiekanslern har på sedvanligt sätt under året fått in och granskat beslut och i förekommande fall akter och andra handlingar från styrelsen, prövningsavdelningarna och disciplinnämnden i sådana ärenden där någon åtgärd mot en ledamot av samfundet har ifrågasatts. Några klagomål har också
anhängiggjorts direkt hos Justitiekanslern av enskilda.

Under året har en dom i brottmål från Borås tingsrätt meddelats mot en advokat efter åtal av Justitiekanslern och allmän åklagare för brott mot tystnadsplikt alternativt brott mot yppandeförbud. Advokaten har dömts till ansvar för sistnämnda brott. Domen är överklagad (dnr 1708-04-71).

Justitiekanslern har i övrigt under året inte påkallat någon åtgärd mot någon advokat.

Samfundet sköter disciplinverksamheten väl och på ett sådant sätt att det sällan finns anledning för Justitiekanslern att ingripa. Justitiekanslerns granskningsuppgift som företrädare för det allmänna fyller en viktig funktion som en garanti för att allmänintresset blir tillgodosett på ett tillfredsställande sätt. Enligt Justitiekanslerns uppfattning saknas det tillräckliga skäl för en ändring av nuvarande ordning, vilket ju annars tidigare har ifrågasatts.

2 TRYCK- OCH YTTRANDEFRIHET

2.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2004:	30 (2003 – 26)
Inkomna ärenden 2005:	547 (2004 – 450)
Antal ärenden att handlägga 2005:	577 (2004 – 476)
Avgjorda ärenden 2005:	529 (2004 – 445)
Balans till 2006:	48 (varav 7 rättegångar)
Inledda förundersökningar:	15 (2004 – 17)
Åtal väckta under 2005:	4 (2004 – 5)

Av samtliga ärenden som kommit in under året har tryck- och yttrandefrihetsärendena utgjort ca 7,6 procent.

Antalet inkomna ärenden på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området har ökat under år 2005 jämfört med de närmast föregående åren. Trots det ökade antalet anmälningar har antalet inledda förundersökningar och väckta åtal varit färre än förra året. En stor andel av anmälningarna har avsett publiceringar som har fallit utanför det grundlagsskyddade området. Många ärenden rör exempelvis publiceringar på Internet där webbplatsen inte omfattas av den s.k. databasregeln i 1 kap. 9 § yttrandefrihetsgrundlagen.

I de fall där Justitiekanslern griper in rör det sig oftast om anmälningar om ifrågasatt hets mot folkgrupp (se nedan). Misstankar om olaga våldsskildring utreds för närvarande i två ärenden, ett som gäller ett dataspel och ett som gäller videofilmer med sexuellt våld eller tvång.

En annan stor ärendegrupp är anmälningar om förtal. Sådana anmälningar föranleder vanligtvis inte någon åtgärd från Justitiekanslerns sida. Justitiekanslern skall nämligen endast väcka åtal för förtal om åtal av särskilda skäl anses påkallat från allmän synpunkt. Bestämmelsen har inneburit att det varit mycket ovanligt att Justitiekanslern har ingripit med anledning av förtalsanmälningar. Under det gångna året har dock Justitiekanslern för första gången på ca 15 år beslutat att inleda förundersökning i ett ärende rörande förtal. I ärendet har en känd skådespelare anmält tidningen Expressen för publiceringen av osanna och kränkande uppgifter. Förundersökningen pågår.

2.2 ÅTGÄRDER MOT RASISTISK BROTTSLIGHET

Av andelen inkomna ärenden har 224 avsett anmälningar om hets mot folkgrupp. Förra året var den siffran 183.

Av de sammanlagt 15 fall i vilka Justitiekanslern har beslutat att inleda

förundersökning under året avser sju ärenden misstanke om hets mot folkgrupp (år 2004 – sju ärenden). Det kan också konstateras att 217 anmälningar om hets mot folkgrupp inte har föranlett någon åtgärd från Justitiekanslerns sida. De främsta skälen till detta är att anmälda yttranden inte har bedömts vara brottsliga eller att Justitiekanslern inte varit behörig åklagare.

Under året har åtal för tryck- respektive yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp väckts i två ärenden. De har båda avsett publiceringar på en national-socialistisk webbplats. Det ena ärendet avsåg hets mot romer och det andra ärendet hets mot homosexuella (se nedan 2.3).

2.3 ÅTGÄRDER I ÄRENDEN AVSEENDE HETS MOT HOMOSEXUELLA

16 anmälningar har kommit in angående misstanke om hets mot homosexuella. Ingen förundersökning har inletts under året.

Under året har ett åtal väckts för hets mot folkgrupp riktat mot homosexuella (dnr 1961-04-35). Norrköpings tingsrätt har den 2 november 2005 dömt den tilltalade för yttrandefrihetsbrottet hets mot folkgrupp till fängelse en månad. Domen har överklagats av den tilltalade.

2.4 VERKSAMHETENS UTVECKLING

Det är svårt att för närvarande ange några särskilda trender eller utvecklingslinjer när det gäller ärendena angående hetsbrotten. Ett allmänt intryck är att den övervägande delen anmälningar avser material med ett allmänt främlingsfientligt innehåll. En del anmälningar avser sådana publiceringar som tar specifikt sikte på en grupps religiösa tillhörighet, främst den judiska och muslimska. Ett fåtal anmälningar har avsett angrepp riktat mot homosexuella. Intrycket är att denna fördelning har varit ungefär densamma de senaste åren och att någon utveckling i den ena eller andra riktningen inte kan skönjas. Justitiekanslern följer noga utvecklingen och avser att återkomma i saken om någon mer bestämd trend kan urskiljas.

2.5 ÖVRIGA RÄTTEGÅNGAR

Justitiekanslern väckte åtal mot en befattningshavare i Ulricehamns kommun för tjänstefel bestående i överträdelse av det s.k. repressalieförbudet i 1 kap. 4 § yttrandefrihetsgrundlagen (dnr 3841-04-35). Borås tingsrätt ogillade åtalet den 4 oktober 2005. Tingsrätten ansåg att de vidtagna åtgärderna inte utgjorde myndighetsutövning. Justitiekanslern överklagade inte domen. Domen tydliggjorde att straffansvar vid överträdelse av repressalieförbudet kan komma i fråga endast för befattningshavare vid statliga myndigheter. Justitiekanslern uppmärksammade Justitiedepartementet på detta förhållande.

3 SKADESTÅND

3.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2004:	700 (2003 – 715)
Inkomna ärenden 2005:	2 024 (2004 – 1 970)
Antal ärenden att handlägga 2005:	2 724 (2004 – 2 685)
Avgjorda ärenden 2005:	1 810 (2004 – 1 985)
Balans till 2006:	915*(varav 70 rättegångar)

Av de under året inkomna ärendena har skadeståndsärendena utgjort ca 28 procent.

* För en förklaring till förhållandet mellan å ena sidan antal ärenden att handlägga och å andra sidan avgjorda ärenden och balans till 2006, se fotnoten till tabell 1 i tabellbilagan.

3.2 ERSÄTTNING VID FRIHETSINSKRÄNKNING M.M.

Av inkomna skadeståndsärenden gällde 1 159 (2004 – 1 049) ersättning vid frihetsinskränkning. Frihetsinskränkingsärendena har utgjort ca 16 procent av det totala antalet ärenden som har kommit in till myndigheten. Under året har 1 033 ärenden om ersättning vid frihetsinskränkning avgjorts (2004 – 1 052). Justitiekanslern har i 927 ärenden beslutat att ersättning skall betalas (2004 – 959), medan anspråken i övriga fall har lämnats utan bifall. I två av ärendena har handläggningen av frihetsberövandena kritiserats.

Under budgetåret har ca 29,9 mnkr inkl. ränta betalats ut i ersättning enligt reglerna om ersättning vid frihetsinskränkning. Det har skett från anslaget 4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. Motsvarande siffra för år 2004 var 25,2 mnkr. Kostnaderna har alltså ökat med ca 5 mnkr jämfört med närmast föregående budgetår. Det kan här nämnas att 31 ärenden under året föranlett utbetalningar av belopp överstigande 100 tkr (2004 – 31). I tre av ärendena översteg beloppet 1 mnkr.

För att försöka behandla likartade fall lika har Justitiekanslern ställt upp vissa beloppsmässiga riktlinjer när det gäller lidandeersättning. Normalbeloppet för lidande är för närvarande 20 000 kr för den första månaden och 15 000 kr för följande månader.

Ersättningen för arvoden till advokater i dessa ärenden uppgick 2005 till ca 1,4 mnkr och var i stort sett oförändrad i förhållande till 2004.

Under budgetåret 2005 har Justitiekanslern efter rekvisition betalat ut 715 tkr till Rikspolisstyrelsen. Detta avser ersättningar enligt 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,

dvs. ersättning för person- och sakskador vid laglig våldsanvändning.

Ersättning för utgifter för livränta som rekviderats av Statens Pensionsverk har under 2005 uppgått till 192,9 tkr.

I den följande tabellen redovisas totala ersättningsbelopp m.m. för de tre senaste åren.

År	Antal ink. ärenden	Utbetalt belopp tkr	Varav ombuds-kostnader tkr	Under året avslutade ärenden	Antal ärenden där ers. utbetalats
2003	920	28 208	1 184	944	848
2004	1 049	25 230	1 440	1 052	959
2005	1 159	29 896	1 371	1 033	927

Under året har fyra ärenden om ersättning vid frihetsinskränkning föranlett rättegång sedan den skadelidande inte godtagit Justitiekanslerns beslut i skaderegleringsärendet.

År	Antal ink. ärenden	Antal ärenden som föranlett rättegång sedan den skadelidande inte godtagit Justitiekanslerns beslut
2002	853	3
2003	920	7*
2004	1 049	3*

* I ytterligare ett ärende har skadeståndstalan väckts direkt vid domstol.

3.3 ERSÄTTNING ENLIGT SKADESTÅNDSLAGEN M.M.

Under året har 865 skadeståndsanspråk inkommit som avser annat än ersättning vid frihetsinskränkning. Justitiekanslern har samtidigt under året avslutat 777 ärenden av motsvarande slag. Av dessa avser 632 ersättningsanspråk grundade på skadeståndslagen, 84 anspråk grundade på främst personuppgiftslagen samt 12 anspråk grundade på åsidosättande av EG-rätten.

I nio skadeståndsärenden (år 2004 – 18 ärenden) har talan väckts vid domstol mot staten sedan sökandena inte godtagit Justitiekanslerns ställningstagande i skaderegleringsärendet. Till detta skall läggas 13 skadeståndskrav som väckts direkt vid domstol utan föregående skadereglering här.

Det anförda illustreras till viss del i nedanstående tabell.

År	Antal ink. skadestånds-ärenden (ej frihets- inskr.)	Antal ärenden som föranlett rättegång sedan den skadelidande inte godtagit JK:s beslut	Antal ärenden där rättegång inletts utan föregående prövning hos Justitiekanslern
2003	871	13	14
2004	921	18	32 *
2005	865	9	13

* Åtta ärenden hör ihop.

Under året har 38 rättegångar avseende skadestånd avslutats. I nio av dessa har förlikning träffats. Skadestånd har dömts ut i fyra fall och i de resterande fallen har käromålen ogillats.

Principiellt intressanta ärenden

Högsta domstolen meddelade den 9 juni 2005 dom i ett mål där en person bl.a. hade begärt ersättning för ideell skada med hänvisning till att en handläggningstid om ungefär sju år i ett brottmål innebar att hans rätt enligt artikel 6.1 i Europakonventionen att få anklagelserna prövade i en rättegång inom skälig tid hade kränkts. Högsta domstolen fann att det hade förekommit ett brott mot Europakonventionen i detta hänseende. Högsta domstolen fann vidare att ersättning i första hand skulle utgå med stöd av skadeståndslagens bestämmelser och tillerkände den skadelidande viss ersättning avseende ren förmögenhetsskada med stöd av 3 kap. 2 § skadeståndslagen. Högsta domstolen konstaterade därefter att ersättning för ideell skada utgår enligt skadeståndslagens bestämmelser bara om det har förekommit ett brott mot den skadelidandes person, frihet, frid eller ära, något som inte kunde anses visat i det aktuella fallet. Men Högsta domstolen fann också att övervägande skäl talade för att ideellt skadestånd kunde dömas ut vid brott mot artikel 6.1 inte bara av Europadomstolen utan även av svensk domstol. Härigenom tillskapade Högsta domstolen en ny princip om skadestånd för ideell skada enligt svensk rätt utan stöd av skriven lag. Högsta domstolen bestämde ersättningen för ideell skada i enlighet med de principer som Europadomstolen har uppställt i målet Zullo ./.. Italien, vilket innebar att den skadelidande tillerkändes ersättning med 100 tkr (dnr 3632-00-45; NJA 2005 s. 462).

Under året har flera tingsrätter och hovrätter meddelat domar i mål om skadestånd på grund av brott mot olika bestämmelser i Europakonventionen.

Genom en dom i januari 2005 förpliktade Uppsala tingsrätt staten att utge skadestånd till två personer, eftersom tingsrätten fann att Uppsala universitet hade brutit mot diskrimineringsförbudet i lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan (dnr 879-04-45 och 2577-04-45). Såväl staten

som motparterna överklagade till Svea hovrätt. I december 2005 meddelade hovrätten dom i målet, varvid hovrätten fastställde tingsrättens domslut. Justitiekanslern har överklagat hovrättsdomen till Högsta domstolen.

I de s.k. Unibet-målen, där utländska spelföretag har stämt staten under påstående bl.a. att förbudet i lotterilagen mot främjande av deltagande i ett utom landet anordnat lotteri strider mot EG-rätten, har handläggningen fortsatt vid Eskilstuna tingsrätt och i Högsta domstolen. Högsta domstolen beslutade den 28 november 2005 att begära förhandsavgörande från EG-domstolen. HD:s frågor till EG-domstolen avser bl.a. om det enligt gemenskapsrätten krävs att det skall finnas möjlighet att föra en fristående talan om giltigheten eller tillämpligheten av en nationell bestämmelse. Målen i Högsta domstolen har vilandeförklarats till dess att EG-domstolens svar har kommit in (dnr 3920-03-45).

Under våren stämde ett logistikföretag staten vid Stockholms tingsrätt. Bolaget påstår att förbudet mot privatinförsel av alkohol i 4 kap. 2 § alkohollagen strider mot EG-rätten och yrkar bl.a. skadestånd av staten. Frågan om de svenska bestämmelserna om privatinförsel av alkohol är förenliga med EG-rätten är föremål för prövning i två mål i EG-domstolen. Tingsrätten har ansett det vara av synnerlig vikt att EG-domstolen först avgör denna fråga och vilandeförklarade därför målet den 20 november 2005 i avvaktan på EG-domstolens avgörande (dnr 2214-05-45).

Sedan år 1999 pågår en rättegång där ett filmbolag har begärt skadestånd av staten. Högsta domstolen förklarade i ett beslut den 22 juli 2005 bl.a. att Svenska Filminstitutets beslut om avslag på filmbolagets ansökan om produktionsstöd innefattade myndighetsutövning i skadeståndslagens mening trots att de tillgängliga medlen till övervägande del härrörde från privata subjekt och villkoren för erhållande av stöd reglerades i ett avtal. Målet återförvisades till Stockholms tingsrätt för fortsatt behandling och handläggningen har återupptagits där (dnr 33-99-45; NJA 2005 s. 568). Förberedelsen i det s.k. Medanalysmålet vid Göteborgs tingsrätt har fortsatt under år 2005. Huvudförhandling är utsatt till oktober 2006 (dnr 1457-97-45 och 979-01-45).

3.4 ALLMÄNT OM UTVECKLINGEN

Antalet inkomna skadestandsärenden år 2005 avviker inte i någon större utsträckning från motsvarande siffra tidigare år. Det kan inte heller iaktas någon trend när det gäller antalet ersättningsanspråk som har bifallits. Även antalet inledda rättegångar ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Detsamma gäller i vilken utsträckning käromålen har bifallits respektive ogillats. År 2005 ingick Justitiekanslern ett något större antal förlikningar jämfört med tidigare år (nio, jämfört med fem år 2004, en år 2003 och fyra år 2002). Justitiekanslern har under året inte anlitat utomstående ombud i något nytt ärende.

3.5 REDOVISNING AV UTBETALADE SKADESTÅND M.M.

De ärenden enligt lagen om ersättning vid frihetsinskränkning där Justitiekanslern beslutat om ersättning har redovisats ovan.

Justitiekanslern har i övriga skadeståndsärenden under året beslutat om ersättning i 144 fall. Justitiekanslern har därvid uppdragit åt någon annan myndighet att ombesörja utbetalning av den tillerkända ersättningen med sammanlagt ca 2,3 mnkr (år 2004 – 12,6 mnkr och år 2003 – 3,7 mnkr) exklusive ränta.

Från anslaget 4:13 har under 2005 utbetalats 86 tkr i ärenden angående ersättning för övriga skadestånd. Ersättning enligt 14 § förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten har inte utbetalats i något fall.

Vissa ekonomiska uppgifter om den processuella verksamheten redovisas nedan i avsnitt 4. Uppgifterna avser till stor del skadeståndsärenden.

4 ÖVRIGA RÄTTEGÅNGAR

Rättegångar i ärenden angående tillsyn, tryck- och yttrandefrihet, skadestånd samt integritet redovisas under respektive avsnitt. Här redovisas alltså andra slags rättegångar, bl.a. avtalstvister och äganderättstvister.

4.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2004:	18 (2003– 20)
Inkomna ärenden 2005:	8 (2004 – 3)
Antal ärenden att handlägga 2005:	26 (2004 – 23)
Avgjorda ärenden 2005:	2 (2004 – 5)
Balans till 2005:	24

Av de under året inkomna ärendena har övriga rättegångar utgjort mindre än en procent.

Vissa ekonomiska uppgifter (anslaget 4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.)

Kostnader i samband med statens rättegångar har uppgått till sammanlagt ca 1,6 mnkr (2004 – 1,9 mnkr). Härav utgör kostnaderna för ombudsarvode i mål där Justitiekanslern har anlitat advokat 1,2 mnkr (1,7 mnkr under 2004). Justitiekanslern kan fr.o.m. budgetåret 2000 uppdra åt den myndighet som berörs av en dom eller ett beslut att ombesörja att ersättning för statens kostnader för ombud i rättegången utbetalas till Justitiekanslern. Under budgetåret har Justitiekanslern fått ersättning för ombudskostnader med ca 500 tkr

från andra myndigheter.

Justitiekanslerns kostnader för förundersökning i brottmål har uppgått till ca 190 tkr.

4.2 VISSA MÅL

Staten genom Justitiekanslern är svarande i totalt 14 beslätade mål vid Gällivare, Luleå, Lycksele och Östersunds tingsrätter. Några av käromålen innefattar påståenden om bättre rätt till andel i lappskatteländ med stöd av släktskap i rakt nedstigande led med personer som var innehavare av lappskatteländet. I några av käromålen påstås bättre rätt till andel i viss fastighet med stöd av släktskap med åborättsinnehavare. I två av käromålen hävdas rätt till jakt på kronans mark eftersom jakträtten består trots avvitringsbeslut. Två nya käromål väcktes under året. Tre av målen har förlikts och i ett mål är talan återkallad. I fyra av målen har gjorts invändningar om rättegångshinder och parterna har slutfört sin talan och väntar på tingsrättens ställningstaganden. I övriga mål pågår förberedelsen.

5 INTEGRITET

Ärenden i balans från 2004:	28 (2003 – 14)
Inkomna ärenden 2005:	989 (2004 – 906)
Antal ärenden att handlägga 2005:	1 017 (2004 – 920)
Avgjorda ärenden 2005:	987 (2004 – 892)
Balans till 2006:	28* (varav 24 rättegångar)

Av de under året inkomna ärendena har integritetsärendena utgjort ca 14 procent.

* För en förklaring till förhållandet mellan å ena sidan antal ärenden att handlägga och å andra sidan avgjorda ärenden och balans till 2006, se fotnoten till tabell 1 i tabellbilagan.

Justitiekanslerns uppgifter inom detta verksamhetsområde regleras i lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning, kreditupplysningslagen (1973:1173), inkassolagen (1974:182) och den upphävda datalagen (1973:289).

När myndigheter expedierar beslut enligt de nämnda lagarna skall en kopia av besluten överlämnas till Justitiekanslern som får överklaga sådana beslut för att ta till vara allmänna intressen.

Justitiekanslern har således av statsmakterna ålagts att ta till vara allmänna intressen och att medverka till att lagarna i fråga inte får en sådan tillämpning att berättigade integritetsintressen sätts åt sidan.

Under budgetåret kom 989 (2004 – 906) ärenden in till Justitiekanslern. Antalet inkomna ärenden har därmed, jämfört med föregående år, ökat med ca nio procent. Ökningen hänför sig till ärenden om allmän kameraövervakning, vilka har ökat med nästan tio procent. Förklaringen till denna ökning är att antalet ansökningar till länsstyrelserna om tillstånd till allmän kameraövervakning har ökat.

Justitiekanslern har under året överklagat 26 beslut av länsstyrelser. Dessa ärenden avsåg bl.a. en forskarsal, en gudstjänstlokal, restauranger (tre ärenden), en gångbro och en gångtunnel (två ärenden), bankomater (fyra ärenden), ett väntrum på en psykiatrisk mottagning, skolgårdar (tre ärenden), biografier (två ärenden), en polisstation, ett köpcentrum, en ambassad, Fristadstorget i Eskilstuna och Uppsala slott.

Under året avslutades 25 rättegångar i ärenden rörande allmän kameraövervakning. I 16 av dessa mål bifölls Justitiekanslerns överklagande.

Inga ärenden angående inkasso- eller kreditupplysningsverksamhet föranledde överklaganden under året.

6 RÄTTSHJÄLP M.M.

6.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2004:	0
Inkomna ärenden 2005:	1 999
Antal ärenden att handlägga 2005:	1 999
Avgjorda ärenden 2005:	1 877
Balans till 2006:	122 (varav 30 rättegångar)

Av de under året inkomna ärendena har rättshjälpsärendena utgjort ca 28 procent.

Från och med den 1 april 2005 tog Justitiekanslern över Domstolsverkets rätt att överklaga beslut som har fattas av domstolar och andra myndigheter om rättshjälp och ersättning av allmänna medel till rättsliga biträden m.m. Justitiekanslern övertog även Domstolsverkets roll som motpart när en överinstans finner anledning att kommunicera ett överklagande av en enskild eller ett rättsligt biträde i dessa frågor. Ändringen fick till följd att underrättelser om vissa beslut som domstolar och andra myndigheter tidigare skulle lämna till Domstolsverket i stället skall lämnas till Justitiekanslern. Beslut som hade meddelats före den 1 april 2005 eller som har meddelats enligt äldre rättshjälpslagen (1972:429) omfattas inte av förändringarna.

Justitiekanslerns uppgifter inom detta verksamhetsområde regleras i 45 §

rättshjälpslagen (1996:1619), 8 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde samt lagen (2005:73) om rätt för Justitiekanslern att överklaga vissa beslut. I DVFS 2005:1 finns föreskrifter och allmänna råd om att domstolar och andra myndigheter skall lämna uppgift till Justitiekanslern om vissa beslut rörande rättshjälp m.m.

Under 2005 har Justitiekanslern överklagat beslut i 67 ärenden. 21 överklaganden har avsett ersättning av allmänna medel till offentliga försvarare eller rättshjälpsbiträden. Av de sistnämnda har Justitiekanslern vunnit bifall till sitt överklagande i de åtta ärenden som har avgjorts under året. Ett av ärendena avsåg ett uppmärksammat mordmål där den offentlige försvararen hade begärt ersättning för 1 090 timmars arbete. Justitiekanslern yrkade att försvararen skulle tillerkännas ersättning för arbete avseende 800 timmar. Hovrätten biföll Justitiekanslerns talan.

Beträffande övriga 46 överklagade ärenden har Justitiekanslerns överklagande bifallits i 24 av 29 avgjorda ärenden.

Justitiekanslern har förelagts att yttra sig i egenskap av motpart i 79 ärenden.

7 ÖVRIGA ÄRENDESLAG

Verksamhetsområdet Övriga ärendeslag innefattar ärenden som redovisas under ärendegrupperna Justitiekanslerns egen verksamhet, remisser, Justitiekanslerns uppgifter i vissa ärenden av arbetsrättslig art, uppdrag från regeringen och 24-timmarsmyndigheten.

7.1 ALLMÄNNA UPPGIFTER

Ärenden i balans från 2004:	37 (2003 – 38)
Inkomna ärenden 2005:	404 (2004 – 405)
Antal ärenden att handlägga 2005:	441 (2004 – 443)
Avgjorda ärenden 2005:	383 (2004 – 403)
Balans till 2006:	57*

Av de under året inkomna ärendena har de som hört till Övriga ärendeslag utgjort ca sju procent.

* För en förklaring till förhållandet mellan å ena sidan antal ärenden att handlägga och å andra sidan antal avgjorda ärenden och balans till 2006, se fotnoten till tabell 1 i tabellbilagan.

7.2 JUSTITIEKANSLERNS EGEN VERKSAMHET

Under ärendegruppen Justitiekanslerns egen verksamhet registreras ärenden som rör organisation, budget, personal, lokaler, utlämnande av handlingar,

arkivfrågor och information. Totalt har 187 ärenden registrerats under 2005, varav 79 ärenden gäller information om verksamheten.

7.3 REMISSER

Under året har 116 remisser inkommit och Justitiekanslern har avgett 109 remissvar. Tio av remissvaren har publicerats på Justitiekanslerns hemsida. 21 ärenden fanns i balans vid årets slut.

7.4 JUSTITIEKANSLERNNS UPPGIFTER I VISSA ÄRENDEN AV ARBETS- RÄTTSLIG ART

Högsta domstolen prövar om en ledamot av Högsta domstolen eller Regeringsrätten skall skiljas från sin tjänst. En sådan talan väcks av riksdagens ombudsman eller Justitiekanslern, se 12 kap. 8 § andra stycket regeringsformen.

Justitiekanslern hade i ett ärende att ta ställning till frågan om det fanns anledning att vidta arbetsrättsliga åtgärder mot ett justitieråd som hade dömts till böter för ett brott mot sexköpslagen. I beslutet ansåg Justitiekanslern att justitierådet inte genom brottet kunde anses ha visat sig uppenbarligen olämplig att inneha sin tjänst. Någon åtgärd vidtogs därför inte i syfte att skilja justitierådet från hans tjänst (dnr 2495-05-22). Ärendet var mycket uppmärksammat.

7.5 UPPDRAG FRÅN REGERINGEN

Regeringsuppdrag som har avslutats under året

Under år 2004 gav regeringen Justitiekanslern i uppdrag att företräda staten i fråga om krav från Stockholms Stads Parkerings AB om ersättning med anledning av vissa åtgärder i samband med en internationell konferens (dnr 1680-04-90). Den 14 februari 2005 beslutade Justitiekanslern att staten skulle betala 86 000 kr till bolaget i enlighet med ett mellan parterna träffat förlikningsavtal.

Ej avslutade regeringsuppdrag

År 1997 gav regeringen Justitiekanslern i uppdrag att företräda staten i frågor som kan uppkomma med anledning av försäljningen av statens aktier i SAKAB (dnr 1137-97-90). Enligt avtalet kan vissa anspråk göras gällande under 99 år från försäljningstidpunkten. Avtalet är således av långvarig art.

År 2001 inkom ett regeringsuppdrag som innefattar att bevaka statens rätt i fråga om vissa fastigheter som förvaltas av Statens fastighetsverk men beträffande vilka stiftelser som är knutna till Uppsala universitet gör anspråk på äganderätten (dnr 3425-01-90). Under år 2005 har frågan varit föremål för ytterligare överväganden och har kontakter förevarit mellan parterna.

Under år 2003 fick Justitiekanslern ett regeringsuppdrag om att företräda Sverige i möten inom de internationella oljeskadefonderna (dnr 1983-03-90). Justitiekanslern har under år 2005 företrätt staten vid tre möten i London samt vid några möten med EG-rättslig och nordisk inriktning.

Under år 2004 fick Justitiekanslern ett ärende överlämnat från regeringen avseende ersättning av statsmedel för skada och olägenhet till följd av en konvention mellan Sverige och Norge om renbetning (dnr 2048-04-40). Justitiekanslern har haft kontakter med den sameby som begär ersättning med stöd av konventionen för att undersöka förutsättningarna att nå en lösning utom rätta.

Under år 2005 har regeringen gett Justitiekanslern i uppdrag att hos Kammarkollegiet ansöka om permutation av Emma och Anders Zorns testamente (dnr 642-05-90). Justitiekanslern har efter ett beslut den 19 oktober 2005 gett in en ansökan om permutation till Kammarkollegiet. Justitiekanslerns framställning är föremål för överväganden hos kollegiet.

7.6 24-TIMMARSMYNDIGHETEN

Justitiekanslern skickar dagligen till vissa nyhetsbyråer en lista över meddelade beslut och inkommande post. Vidare har Justitiekanslern under 2005 installerat en s.k. webbmodul för att man externt skall kunna ta del av uppgifter från myndighetens diarium. På grund av resursbrist har projektet ännu inte färdigtställts, men Justitiekanslerns målsättning är att så skall kunna ske under 2006.

8 REDOVISNING AV KOMPETENSFÖRSÖRJNING M.M.

Myndighetens verksamhetsområde är mycket brett och arbetet vid myndigheten är av kvalificerat slag. Arbetet ställer krav på att juristerna har mycket hög kompetens. De nu anställda juristerna vid myndigheten svarar väl mot detta krav. Byråcheferna har lång och kvalificerad erfarenhet från bl.a. domstolsarbete. Nästan samtliga föredragande är assessorer och har alltså ansetts lämpliga för domartjänstgöring.

Vid anställningar strävar Justitiekanslern efter att vidmakthålla en jämn könsfördelning och en balanserad åldersstruktur samt att uppnå en kompetens bland de anställda som svarar mot myndighetens kvalificerade uppgifter och breda verksamhetsområde. Justitiekanslern har i samråd med de anställda utarbetat en jämställdhets- och mångfaldsplan och en handlingsplan för tillgänglighet. Det bedöms inte finnas några skillnader mellan mäns och kvinnors möjligheter till utveckling och befordran inom myndigheten. Något behov av åtgärder från myndighetens sida finns därför inte i detta avseende.

Några problem med att rekrytera jurister eller annan personal med lämplig bakgrund till myndigheten har hittills inte funnits. Justitiekanslern bedömer att det inte heller inom de närmaste åren skall behöva uppkomma några re-

kryteringsproblem eller problem att behålla kvalificerad personal vid myndigheten.

Vidtagna åtgärder och måluppfyllelse för 2005

Myndighetens mål för kompetensförsörjningen 2005 har varit att vidmakthålla kompetensen bland de anställda. Vid utgången av 2005 var nio kvinnor och tolv män anställda vid myndigheten. En notarie anställs av Domstolsverket och tjänstgör hos Justitiekanslern i sex månader. Myndighetens kompetensförsörjning (åldersstruktur, könsfördelning och rörlighet) framgår av nedanstående tabell.

Kompetensnivå	Åldersstruktur (födelseår)	Kön	Rörlighet (anställningsår)
JK och byråchefer	1947-1962	2 K 3 M	1992-2003
Övrig personal	1943-1976	7 K 9 M	1977-2005

Redovisning av mål för 2006 och för 2007-2008

Det övergripande målet är att myndigheten skall ha skickliga medarbetare som trivs med sitt arbete.

Årliga utvecklingssamtal med medarbetarna lägger grunden för planering av både individuell kompetensutveckling och myndighetsgemensam utbildning.

Under 2006 planerar myndigheten att utnyttja de s.k. TA-medlen för att göra en gemensam resa. Myndigheten kommer också att prioritera individuell kompetensutveckling och friskvård.

I myndighetens jämställdhets- och mångfaldsplan anges bl.a. att Justitiekanslern skall beakta att personalsammansättningen så långt som möjligt speglar samhällets etniska mångfald.

Myndigheten kommer även fortsättningsvis i framtida rekryteringsannonser att upplysa att Justitiekanslern erbjuder en arbetsplats som utmärks av en strävan att vara fri från diskriminering och ge lika möjligheter för alla.

Sjukfrånvaro m.m.

De anställdas totala sjukfrånvaro redovisas i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro och sjukfrånvaro fördelad på kön. Sjukfrånvaro fördelad på ålder redovisas inte med hänsyn till att uppgifterna kan hänföras till enskilda individer (se ESV Cirk 2003:3).

Sjukfrånvaro	2005 (%)	2004 (%)
Totalt	1,5	0,3
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar) i förhållande till total sjukfrånvaro	75,3	0,0
Kvinnor	0,3	0,2
Män	2,4	0,5

Under 2005 har personalen erbjudits att delta i en friskprofilundersökning hos företagshälsovården. Resultatet av undersökningen har sedan följts upp och diskuterats vid en personalkonferens.

För att förebygga ohälsa i arbetet har anslagits bidrag med 150 kr per person och månad att användas till friskvård.

9 KOMMENTARER

Ovan har verksamheten och resultaten redovisats. Denna redovisning ger underlag för en bedömning av i vilken mån verksamhetsmålen har uppfyllts. Målen framgår av den inledande verksamhetsöversikten. Här kommenteras verksamhetsresultaten och graden av måluppfyllelse från ett mer övergripande perspektiv, varjämte det görs en del anmärkningar och reflektioner i övrigt kring verksamheten.

Ärendeutvecklingen

Under år 2005 har antalet *inkomna* ärenden på nytt ökat påtagligt jämfört med tidigare år. Detta beror mest på de nytillkomna rättshjälpsärendena, 1 999 inkomna under året. Men även bortsett från dessa är ökningen markant och den största någonsin (5 111 mot 4 567 år 2004, 4 130 år 2003, 3 713 år 2002, 3 733 år 2001 och 3 999 år 2000). Ökningen från tidigare år fortsätter alltså och antalet inkomna ärenden har ökat på tre år med nästan 1 400, dvs. med ca 37,5 %. Ökningen hänför sig detta år i första hand till tillsynsärenden (1138 mot 860 år 2004 och 814 år 2003) och i andra hand till yttrandefrihetsärenden (547 mot 450 år 2004 och 407 år 2003) och ärenden om allmän kameraövervakning (909 mot 823 år 2004 och 665 år 2003). När det gäller skadeståndsärenden har ökningen detta år varit beskedlig efter stora ökningarna under flera föregående år (2 024 mot 1 970 år

2004, 1 791 år 2003 och 1 612 år 2002). Antalet rättegångar om skadestånd har minskat påtagligt, från 54 föregående år till 27 år 2005. Att märka i övrigt är att antalet lagstiftningsremisser har ökat från 94 föregående år till 116 år 2005.

Som framgår av verksamhetsöversikten har antalet ärenden som var *oavgjorda* vid utgången av år 2005 ökat betydligt jämfört med den utgående balansen föregående år (från 858 till 1 085 om det bortses från det nya ärendeslaget). Målet att minska ärendebalansen har således inte kunnat uppnås. Utan tvekan beror detta mest på den ökande ärendetillströmningen; avverkningen ökade med 225 ärenden. I någon mån beror det också på långtids sjukdom hos en handläggare och en större personalomsättning än föregående år. Att märka är också att det var endast med yttersta ansträngning och en viss kvalitetssänkning som balansmålet kunde uppnås de två tidigare åren.

En så omfattande avverkning av ärenden som detta år – nästan 6 700 och drygt 4 800 om man bortser från rättshjälpsärendena – ställer mycket stora krav på medarbetarna och organisationen. Det rör sig om i genomsnitt ca 450 ärenden per handläggare (f.n. 3 byråchefer, 8 föredragande, 2 beredningsjurister, 1 notarie och kanslichefen), vilket får bedömas alltför högt även med beaktande av att två ärendeslag har ett stort inslag av rutinärenden. Medarbetarna arbetar numera alltför hårt och en resursförstärkning måste ske för att inte belastningen även på sikt skall vara alltför hög.

Liksom tidigare år sänktes ambitionerna en del mot slutet av året i såväl skadestånds- som tillsynsärenden. Syftet var att försöka arbeta ner balanserna så långt som möjligt. Trots detta ökade alltså den utgående balansen mycket jämfört med föregående år, med 34,6 % om man bortser från det nya ärendeslaget och annars med 48,8 %.

Bland de oavgjorda ärendena ingår – förutom vissa ärenden som förts till rättegång – *fyra ärenden som är äldre än två år* och som avser klagomål eller anspråk från enskilda. Enligt ett särskilt verksamhetsmål borde alla sådana ärenden vara avgjorda. Detta verksamhetsmål har alltså inte fullt ut kunnat uppnås, men läget vad gäller gamla ärenden får ändå anses klart tillfredsställande. Under år 2006 kommer de gamla ärendena att prioriteras ytterligare med sikte på att inte något ärende från år 2004 – förutom rättegångar – skall finnas kvar den 1 juli. Från och med detta år tillämpas också en i princip strikt åldersordning när det gäller avverkning av ärenden.

Det helt övervägande antalet ärenden i den utgående balansen har inkommit under år 2005. Antalet oavgjorda ärenden som är äldre än ett år, dvs. som inkom före den 1 januari 2005, var 249. Motsvarande siffra föregående år var 230. 81 av de 249 ärendena rör rättegångar (77 år 2004). Vid en jämförelse med föregående år kan konstateras att åldersstrukturen i den utgående balansen har förbättrats relativt mycket. De ärenden som är äldre än ett år är sålunda relativt sett färre än föregående år (drygt 21 % mot knappt 27 % 2004 och drygt 27 % året dessförinnan).

Handläggningstider

Handläggningstiderna för ärenden kan naturligtvis inte i sig ses som ett mått på kvaliteten i verksamheten. Däremot är de i viss mån ett mått på effektiviteten. I tabell 3 finns en redovisning av handläggningstiderna beträffande samtliga typer av ärenden. Redovisningen visar att de genomsnittliga handläggningstiderna för den tyngsta ärendegruppen, nämligen skadestånd, har ökat något under år 2005 jämfört med 2004 (164 dagar jämfört med 160). För en annan viktig ärendegrupp, tryck- och yttrandefrihet, har de genomsnittliga handläggningstiderna hållit sig ganska konstant (26 dagar mot 25 år 2004). För tillsynsärendena har handläggningstiderna minskat markant (till 62 dagar mot 76 år 2004), men detta beror i huvudsak på att tillströmningen har ökat och att de flesta av klagomålen har besvarats med vändande post utan att någon granskning har inletts.

Den sammantagna genomsnittliga handläggningstiden är ca 45 dagar.

Handläggningskostnader

Inte heller handläggningskostnaden per ärende kan ses som ett mått på kvaliteten. Däremot är även denna kostnad ett mått på effektiviteten. Handläggningskostnaden per ärende har minskat betydligt år 2005 jämfört med 2004 (från ca 3 900 till ca 2 980 kr). Det beror huvudsakligen på att de nya rättshjälpsärendena till stor del kan handläggas mycket snabbt. Bortser man från dessa ärenden är handläggningskostnaden ungefär densamma som föregående år, ca 3 850 kr.

Under året har kostnaderna för anlitade advokater minskat jämfört med föregående år (1,2 mnkr mot 1,7 mnkr under år 2004). Sedan några år har denna kostnad minskat markant och en strävan är att på sikt ytterligare reducera kostnaderna för anlitade advokater. Det torde emellertid inte vara möjligt att uppnå någon väsentlig kostnadsminskning på denna punkt redan under år 2006. Ett par stora mål kommer att fortsätta att dra kostnader under detta år.

Kvalitet

Bortsett från en kort tid i slutet av året, då balansmålet prioriterades, har kvaliteten i verksamheten getts högsta prioritet. Så måste det vara hos en myndighet med de uppgifter och mål som Justitiekanslern har. Kvaliteten på det arbete som utförs får också anses genomgående mycket hög. På grund av nödvändiga prioriteringar har det dock inte heller detta år varit möjligt att bedriva remissarbetet med så höga ambitioner som vore önskvärt. Endast ett fåtal remisser har kunnat behandlas så omsorgsfullt som i och för sig vore rimligt att förvänta sig av en juridisk expertmyndighet som Justitiekanslern.

I sina resultatredovisningar för tidigare budgetår har Justitiekanslern framhållit svårigheterna att mäta kvaliteten i verksamheten. Detta gäller fortfarande. Det har att göra med att kvalitet i stor utsträckning handlar om mål-

uppfyllelse och att målen för verksamheten är så utformade att graden av uppfyllelse i de flesta fall inte kan mätas. Visserligen kan det anges några kriterier som delvis har med kvalitet att göra, men inget av dem utgör något tillförlitligt mått. Det gäller exempelvis sådana kriterier som andelen skaderegleringsbeslut som godtas av sökanden och andelen rättegångar som vinnas. Att dessa båda kriterier inte fungerar hundra procentigt som kvalitetsmått framgår redan av de övergripande målen för verksamheten. Sålunda syftar skaderegleringsverksamheten inte främst till att göra sökanden nöjd. Och vissa rättegångar bör föras fram till dom även om risken för förlust är påtaglig.

Som nämndes i föregående årsredovisning har Justitiekanslern försökt ta fram relevanta mätbara mål för myndigheten med hjälp av en konsult. Slutsatsen blev dock, tyvärr, att det knappast går att hitta några relevanta mål utöver de som anges redan i dag.

Kvalitetsarbetet hos en myndighet som Justitiekanslern måste därför bedrivas i huvudsak med inriktning på kriterier som inte är omedelbart mätbara, t.ex. *att* besluten skall vara juridiskt riktiga och begripliga för dem som de angår, *att* all ärendehantering skall präglas av konsekvens såväl materiellt som processuellt, *att* personer som kommer i kontakt med myndigheten skall så långt det är rimligt uppleva sig rättvist och korrekt behandlade *och att* prioriteringen mellan olika ansvarsområden och uppgifter skall vara väl avvägd. Ett kvalitetsarbete med inriktning på sådana kriterier har bedrivits hos myndigheten även under år 2005, främst genom interna seminarier men också genom kontinuerliga diskussioner under hand. Som nämndes i föregående årsredovisning görs vissa förändringar framför allt i fråga om inriktningen på tillsynsverksamheten. Syftet är att denna verksamhet skall bli mindre styrd av anmälningar och sålunda mer beroende av egna initiativ. Det är ingen tvekan om att detta kan öka den samlade nyttan av tillsynen betydligt.

Mål, resultat och utveckling i övrigt

Effektmålen för Justitiekanslerns verksamhet har kortfattat angetts i avsnittet Verksamhetsöversikt. Det går dock inte att med utgångspunkt i dessa mål mäta resultatet av verksamheten. Effekterna av de beslut som fattas i enskilda ärenden kan på kort sikt knappast skönjas men kan i ett längre tidsperspektiv visa sig ha stor räckvidd. Under 2005 liksom föregående år har Justitiekanslern prioriterat åtgärder mot rasistiska framställningar. En redovisning av dessa insatser har lämnats i avsnitt 2.2. Liksom när det gäller andra verksamhetsområden går det emellertid knappast att nu bedöma vilka effekter som har uppnåtts när det gäller kampen mot denna typ av tryck- och yttrandefrihetsbrott. Mera allmänt kan det emellertid hävdas att en bieffekt av insatserna på det tryck- och yttrandefrihetsrättsliga området är att rättspraxis utvecklas och att klarare gränser dras mellan vad som är brottsligt resp. inte brottsligt.

När det gäller *prioriteringar* bör i första hand framhållas att satsningen på

tillsyn har fortsatt med ett flertal inspektioner och en relativt hög prioritering av ärendeförteckningarna. Under hela året har dessutom bedrivits en verksamhet med intensifierad mediebevakning. Detta påbörjades år 2003 som en försöksverksamhet och resultaten har bedömts så goda att verksamheten bör bedrivas permanent. Viktigast när det gäller satsningen på tillsyn är dock den utredning som Justitiekanslern satte igång år 2004 för att undersöka rättssäkerheten i brottmålsprocessen. Professor Hans Gunnar Axberger leder utredningen och har bl.a. en heltidsanställd juristsekreterare till sin hjälp. Arbetet förväntades ursprungligen bli redovisat senast den 31 december 2005 men är något försenat och torde kunna rapporteras i april 2006.

För *personalförsörjningen* har löneutvecklingen inom framför allt rättsväsendet stor betydelse. Myndigheten är starkt beroende av tillgången på kompetent personal. Byråchefer och föredragande rekryteras nästan uteslutande bland jurister med domarbakgrund och Justitiekanslern måste för att klara kompetensförsörjningen kunna konkurrera med marknadsmässiga löner.

Under året har personalsammansättningen breddats ytterligare något. En förnygring har därmed skett. Numera arbetar fyra jurister som inte är assessorer på myndigheten, tre förutom notarien. Breddningen har fallit mycket väl ut och kan komma att fortsätta.

När det gäller *information o.d.* kan konstateras att mediebevakningen av myndigheten har intensifierats ytterligare under år 2005. Det beror inte minst på två ärenden som har gett upphov till en omfattande offentlig diskussion. Det gäller dels justitiekanslerns engagemang i ett ärende avseende resning för en person som dömts till livstids fängelse för mord, dels ett beslut att inte begära avsked i Högsta domstolen för ett justitieråd som lagförts för köp av sexuella tjänster (se avsnitt 7.4). Det kan noteras att justitiekanslern personligen under året intervjuats av radio eller TV vid 70 tillfällen år 2005 mot 12 år 2004, 35 år 2003 och 18 år 2002.

Även i övrigt är intresset från allmänheten och företrädare för olika samhällssektorer stort när det gäller Justitiekanslerns arbete. Informationsverksamheten är därför relativt omfattande och tar sig många olika uttryck. Företrädare för myndigheten medverkar i relativt stor utsträckning i utbildningsinsatser av olika slag. Bedömningen är att informationsverksamheten fyller ett betydande samhällsbehov och att den därför inte bör hållas tillbaka. I viss mån kan informationsbehovet tillgodoses genom att myndighetens hemsida utvecklas. Så skedde under år 2004 och i någon mån år 2005. Avsikten är att hemsidan skall fortsätta att utvecklas som informationskälla för medierna och allmänheten. Antalet på hemsidan refererade avgöranden har fortsatt att öka jämfört med tidigare år (68 år 2005 mot 64 år 2004, 60 år 2003, 44 år 2002, 36 år 2001 och 24 år 2000).

När det gäller *utbyte med andra länder* kan främst noteras att Justitiekanslern under år 2005 i Stockholm anordnade ett besök av jurister från Rumänien, bl.a. en f.d. justitieminister och kanslichefen i parlamentets

justitieutskott. Ett nordiskt möte för ländernas ”statsadvokater” hölls i Köpenhamn och en nordisk-baltisk ombudsmannakonferens hölls i Helsingfors. Justitiekanslern deltog också i ett seminarium i Oslo för högtidlighållande av 100-årsjubileet av unionsupplösningen, anordnat av den norska Sivilombudsmannen. Slutligen deltog nio av myndighetens jurister vid sommarens Nordiska Juristmöte i Island.

Förändringar av betydelse

Den viktigaste förändringen under året var tillskottet av ärenden om rättshjälp, varigenom Justitiekanslern fick rollen som ett slags tillsynsorgan för rättshjälpen. Två nya jurister anställdes med anledning av denna ökning av myndighetens ansvarsområde. Denna resursförstärkning motsvarar relativt väl behovet, möjligen är den något i underkant. Förändringen innebär ett årligt tillskott på ca 2 000 ärenden.

Tre eller fyra av juristerna har under året haft sina arbetsplatser i de tillfälliga lokalerna i Hebbeska huset. Arbetet med ombyggnaden av Birger Jarls torn har dock påbörjats och kommer att ge myndigheten nya lokaler någon gång våren 2007. En omfattande ombyggnad sker också i Överkommissariens hus under år 2006. Någon nämnvärd utflyttning ur huset behöver dock inte ske medan arbetena pågår.

Sammanfattande bedömning

Den övergripande bedömningen är att de verksamhetsmål som i regleringsbrevet är kopplade till myndighetens olika ansvarsområden väsentligen har uppnåtts. Sålunda är kvaliteten i verksamheten fortsatt hög även om ambitionerna ibland måste sänkas. Särskilt tillsynen och remissarbetet blir tyvärr eftersatta.

Det mest negativa är att ärendebalanserna har ökat väsentligt under året. Arbetsbelastningen är så hög för närvarande att det knappast är möjligt att öka avverkningstakten. Det är därför starkt önskvärt att en förstärkning kan ske på handläggarsidan. Kansliet kommer att förstärkas under år 2006 med en person som kan finansieras med ett särskilt nyanställningsbidrag från Kammarkollegiet.

Antalet ärenden som är över två år gamla är även detta år mycket litet (fyra förutom rättegångar och vissa uppdrag). Antalet ärenden som är över ett år gamla har ökat något men inte på ett alarmerande sätt. Åldersstrukturen på ärendena måste anses i huvudsak tillfredsställande.

Myndigheten går in i år 2006 med ett något mer problematiskt läge än föregående år. Kompetensförsörjningen har inte skapat några bekymmer, tvärtom, och trivseln på myndigheten är mycket god. Det har gått bra att absorbera de nya ärendena angående rättshjälp och lokalsituationen är inte något problem. Men ärendetillväxten i övrigt och ökningen av antalet balanserade ärenden, tillsammans med det tryck som finns på myndigheten

från medier och allmänhet, är källa till visst bekymmer. Arbetstempot på myndigheten har ökat avsevärt under de senaste två åren och trenden måste brytas. Det är därför starkt önskvärt att myndigheten kan få sina resurser något förstärkta.

Bilaga

TABELL 1 utvisande inkomna, avgjorda och balanserade ärenden för år 2005							
Ärenden angående	Balans fr 2004	Ink 2005	Ink 2004	Summa 1	Avgjorda 2005	Balans till 2006	Summa 2
Tillsyn	48	1 138	860	1 186	1 102	83	1 185
anmälan från mynd	2	32	43	34	30	4	34
anmälan från enskild	37	810	544	847	784	62	852
initiativärenden	6	11	9	17	5	12	17
granskningsärenden	2	210	197	212	209	3	212
Rättegångar	1	0	0	1	0	1	1
Inspektion	0	5	5	5	4	1	5
ansvarsnämnd	0	39	37	39	39	0	39
oklara yrkanden	0	31	25	31	31	0	31
Yttrandefrihet	30	547	450	577	529	48	577
Tryckfrihet	17	326	270	343	308	33	341
radioansvarighet	4	209	163	213	207	4	211
Video	1	2	2	3	2	3	5
Band	2	10	10	12	8	1	9
Rättegångar	6	0	2	6	4	7	11
Skadestånd	700	2 024	1 970	2 724	1 810	915	2 725
skadeståndslagen	388	708	785	1 096	632	459	1 091
ers v frihetsinskr	147	1 159	1 049	1 306	1 033	273	1 306
övriga skadest	59	97	70	156	84	76	160
EU-ärenden	12	32	11	44	12	35	47
Rättegångar	92	27	54	119	48	70	118
återkrav frih	2	1	1	3	1	2	3
Övriga rätteg	18	8	3	26	2	24	26
Integritet	28	989	906	1 017	987	28	1 015
Datalagen	0	10	2	10	10	0	10
kreditupplysn	0	4	9	4	4	0	4
inkassolagen	0	40	53	40	40	0	40
TV-övervakn	4	909	823	913	908	4	912
Rättegångar	24	26	19	50	25	24	49
Övrigt	37	404	405	441	383	57	438
JK:s egen verksamhet	12	187	181	199	172	27	199
Advokater	2	74	71	76	69	5	74
Remisser	14	116	94	130	109	21	130
uppdrag fr regeringen	4	1	2	5	3	2	5
generalklausulen	0	1	0	1	1	0	1
skrivelse t regeringen	0	0	1	0	0	0	0
Rättegångar	5	25	29	30	29	2	29
Rättshjälp	0	1 999	0	1 999	1 877	122	1 998
Rättshjälp, ersättn	0	1 853	0	1 853	1 798	55	1 853
Begäran om yttrande	0	79	0	79	42	37	79
Rättegångar	0	67	0	67	37	30	67
SUMMA	861	7 109	4 567	7 970	6 690	1 277	7 964
makulerade		49	27	49	49		49
SUMMA TOTALT	861	7 158	4 594	8 019	6 739	1 277	8 016

Misstämningarna mellan kolumnerna Summa 1 och Summa 2 beror på att tre ärenden som balanserats från 2004 av misstag inte har avslutats under 2004, summa balans från 2004 är egentligen 858.

TABELL 2 utvisande under vilka år de till 2006 balanserade ärendena inkommit									
Ärenden angående	1993/98	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Summa
Tillsyn							11	72	83
anmälan från mynd							1	3	4
anmälan från enskild							7	55	62
initiativärenden							2	10	12
granskningsärenden								3	3
rättegångar							1		1
inspektion								1	1
ansvarsnämnd									0
oklara yrkanden									0
Yttrandefrihet				1	1		10	36	48
tryckfrihet							4	29	33
radioansvarighet							1	3	4
video								3	3
band								1	1
rättegångar				1	1		5		7
Skadestånd	4	5	2	3	8	11	167	715	915
skadeståndslagen						3	120	336	459
ers v frihetsinskr							3	270	273
övriga skadest						1	12	63	76
EU-ärenden							7	28	35
rättegångar	4	5	2	3	7	7	25	17	70
Återkrav frih					1			1	2
Övriga rätteg	3		1	4	2	4	3	7	24
Integritet						1	3	24	28
datalagen									
kreditupplysn									
inkassolagen									
TV-övervakn								4	4
rättegångar						1	3	20	24
Övrigt	1			1			3	52	57
JK:s egen verksamhet							3	24	27
advokater								5	5
remisser								21	21
uppdrag fr regeringen	1			1					2
generalklausulen									
skrivelse t regeringen									
rättegångar								2	2
Rättshjälp								122	122
Rättshjälp, ersättn								54	54
Begäran om yttrande								37	37
Rättegångar								31	31
SUMMA	8	5	3	9	11	16	197	1 028	1 277

Tabell 3 visar den genomsnittliga handläggningstiden

ÄRENDEGRUPP	ANTAL AVGJORDA ÄRENDEN	HANDLÄGGNINGS- TID I DAGAR
Tillsyn		
2003	837	86,30
2004	885	76,34
2005	1 101	62,64
Tryck- och yttrandefrihet		
2003	421	50,44
2004	445	25,56
2005	529	26,89
Skadestånd (varav frihetsinskr.)		
2003	1 823 (944)	155,64 (75,33)
2004	1 985 (1 052)	160,88 (70,33)
2005	1 810 (1 033)	163,79 (79,63)
Övriga rättegångar		
2003	6	388,17
2004	5	937,60
2005	2	280,50
Integritet		
2003	767	13,83
2004	892	8,55
2005	987	15,03
Advokatärenden		
2003	66	34,67
2004	73	22,14
2005	69	18,20
Remisser		
2003	85	61,56
2004	94	63,88
2005	109	61,41
Uppdrag från regeringen		
2003	2	153,00
2004	1	152,00
2005	3	438,67
Rättshjälp		
2003	0	0
2004	0	0
2005	1 877	6,29

Finansiella dokument
Justitiekanslerns årsredovisning
2005

Resultaträkning
Balansräkning
Anslagsredovisning
Finansieringsanalys
Tilläggsupplysningar och Noter
Sammanställning över väsentliga uppgifter

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2005	2004
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		20 524	14 525
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	587	4 979
Intäkter av bidrag		150	150
Finansiella intäkter		1	0
Summa		21 262	19 654
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	2	-14 976	-13 231
Kostnader för lokaler		-2 153	-2 051
Övriga driftkostnader	3	-3 972	-4 301
Finansiella kostnader	4	-15	-9
Avskrivningar och nedskrivningar		-426	-460
Summa		-21 542	-20 052
Verksamhetsutfall		-280	-398
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		30 000	25 493
Lämnade bidrag		-30 212	-25 423
Saldo		-212	70
Årets kapitalförändring	5	-492	-328

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2005-12-31	2004-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	6	175	283
Summa		175	283
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	7	461	779
Summa		461	779
Fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	8	179	388
Övriga fordringar	9	119	35
Summa		298	423
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	526	599
Övriga upplupna intäkter		0	120
Summa		526	719
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	1 208	455
Summa		1 208	455
SUMMA TILLGÅNGAR		2 668	2 659
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	12	-1 236	-909
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-492	-328
Summa		-1 728	-1 237
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	13	607	855
Skulder till andra myndigheter	14	1 255	714
Leverantörsskulder		648	386
Övriga skulder	15	365	473
Summa		2 875	2 428
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	16	1 521	1 468
Summa		1 521	1 468
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 668	2 659

FINANSIERINGSANALYS

(tkr)	Not	2005	2004
DRIFT			
Kostnader	19	-21 116	-19 586
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		20 524	14 525
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		587	4 970
Intäkter av bidrag		150	150
Övriga intäkter		1	0
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		21 262	19 645
Minskning(+) av kortfristiga fordringar		404	-479
Ökning(+) av kortfristiga skulder		950	883
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		1 500	463
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		0	-694
Investeringar i immateriella tillgångar		0	-267
Summa investeringsutgifter		0	-961
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		147	799
- amorteringar		-395	-435
Försäljning av anläggningstillgångar		0	9
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-248	373
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-201	201
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-449	-387
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-30 212	-25 423
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		-86	5
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-30 298	-25 418
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		30 000	25 493
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		30 000	25 493
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		-298	75
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		753	151
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		455	304
Ökning(+) av avräkning med statsverket		753	151
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		753	151
Likvida medel vid årets slut		1 208	455

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges)

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Justitiekanslerns redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 75 tkr. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivningstiden för förbättringsutgift på annans fastighet har ändrats från 3 år till 10 år och gäller ombyggnad av Birger Jarls torn där Justitiekanslern har rätt att ingå hyresavtal med kontraktstid 10 år enl. regeringsbeslut 2005-03-17 Ju2004/10319/Å. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Förbättringsutgifter på annans fastighet (t.o.m. 2004) Datorer och kringutrustning Maskiner och tekniska anläggningar
5 år	Inredningsinventarier Övriga kontorsmaskiner
10 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet, ombyggnad av Birger Jarls torn.

Omsättningstillgångar

Fordringarna har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner**Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag**

	Lön
Justitiekansler Göran Lambertz	920 tkr

Inga styrelseuppdrag eller avtalade framtida åtaganden

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid. 21 i resultatredovisningen.

Noter (tkr)

Resultaträkning		2005	2004
Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	25	0
	Ersättning för statens kostnader för ombud i rättegångar	537	4 963
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	25	16
	Summa	587	4 979
Not 2	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	9 614	8 517
	Övriga kostnader för personal	5 362	4 714
	Summa	14 976	13 231
Not 3	Övriga driftkostnader		
	Kostnader för advokater i samband med rättegångar	1 191	1 854
	Övriga driftkostnader	2 781	2 447
	Summa	3 972	4 301
Not 4	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	15	9
	Summa	15	9
Not 5	Årets kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	-887	-777
	Amortering lån	395	435
	Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	0	14
	Summa	-492	-328

Balansräkning

	2005-12-31	2004-12-31
Not 6 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	323	56
Årets anskaffningar	0	267
Ingående ackumulerade avskrivningar	-40	-17
Årets avskrivningar	-108	-23
Utgående bokfört värde	175	283
	2005-12-31	2004-12-31
Not 7 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 325	2 038
Årets anskaffningar	0	694
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-1 407
Ingående ackumulerade avskrivningar	-546	-1 509
Årets avskrivningar	-318	-438
Ingående ack avskrivningar avyttrad anläggningstillgång	0	1 401
Utgående bokfört värde	461	779
Not 8 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	179	388
Summa	179	388
Not 9 Övriga fordringar		
Fordringar enligt domar	384	86
Värdereglering då dessa bedöms som osäkra	-268	-56
Fixkassa mm	3	5
Summa	119	35
Not 10 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	494	492
Övriga förutbetalda kostnader	32	107
Summa	526	599
Not 11 Avräkning med statsverket		
Ingående balans	455	304
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
Anslag	50 524	40 018
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
Inbetalningar SCR	2 234	7 131
Transfereringar m.m.	-52 005	-46 998
Utgående balans	1 208	455

Not 12	Balanserad kapitalförändring		
	Periodiseringsdifferenser	-1 236	-909
	Summa	-1 236	-909
Not 13	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	855	491
	Under året nyupptagna lån	147	799
	Årets amorteringar	-395	-435
	Utgående balans	607	855
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	2 000	2 000
Not 14	Skulder till andra myndigheter		
	Sociala avgifter	242	347
	Övriga skulder till andra myndigheter	1 013	367
	Summa	1 255	714
	Ökningen av skulderna beror bl.a. på att hyra för 1:a kvartalet 2006 finns i skuldbeloppet.		
		2005-12-31	2004-12-31
Not 15	Övriga skulder		
	Personalens källskatt	348	340
	Övriga skulder	17	133
	Summa	365	473
Not 16	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inkl. sociala avgifter	1 386	1 336
	Övriga upplupna kostnader	135	132
	Summa	1 521	1 468

Anslagsredovisning

Not 17 Anslag Uo 01 46:02 ap 1 Justitiekanslern

Enligt ändring av regleringsbrev Ju2005/5609/Å m.fl. disponerar Justitiekanslern 19 626 tkr.

Enligt regeringsbeslut 2005-12-15 Ju2005/11305/A disponerar Justitiekanslern en anslagskredit på 546 tkr och har utnyttjat 35 tkr.

Not 18 Anslag Uo 04 04:13 ap 1
Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Enligt ändring av regleringsbrev Ju2005/11305/Å
 disponerar Justitiekanslern 31 163 tkr

Ersättning till frihetsberövade m.m.

1. Ersättning för frihetsinskränkning har utbetalats med 28 296 tkr.
2. Frihetsinskränkning, ombudskostnader har utbetalats med 1 371 tkr.
3. Frihetsinskränkning, kostnad i samband med rättegång har utbetalats med 40 tkr.
4. Frihetsinskränkning, livränta efter rekvisition från SPV uppgår till 193 tkr.

Skadestånd m.m. i andra fall

1. Skadestånd m.m. i övriga ärenden har utbetalats med 86 tkr.
2. Inga ombudskostnader i övriga ärenden har utbetalats under året.
3. Kostnader i samband med statens rättegångar har utbetalats med 1 586 tkr.
4. Inga kostnader i samband med rättegång inför internationell domstol eller i liknande organ har utbetalats under året.
5. Kostnad för förundersökning i brottmål har utbetalats med 190 tkr.

Finansieringsanalys

	2005	2004
Not 19 Kostnader		
Kostnader enligt resultaträkningen	21 542	20 052
Realisationsförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	0	-6
Avskrivningar	-426	-460
Kostnader	21 116	19 586

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2005	2004	2003	2002	2001
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	2 000	2 000	1 500
Utnyttjad	607	855	491	903	642
Kontokrediter Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Räntekonto Riksgäldskontoret (ej tillämpligt)					
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	10	10	10
Avgiftsintäkter	587	4 979	737	148	10
Anslagskredit					
Beviljad kredit anslag 01 46:2 ap 1	546	545	249	483	385
Utnyttjad	35	0	0	0	0
Beviljad kredit anslag 04 04:13 ap 1	0	458	2 429	770	520
Utnyttjad	0	0	1 761	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande 01 46:2 ap 1	0	898	1 420	1 382	607
Anslagssparande 04 04:13 ap 1	299	1 208	0	3 211	3 985
varav intecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	20	19	16	16,5	15
Medelantalet anställda (st)	20	19	16	16,5	15
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 055	1 031	1 057	1 217	1 009
Kapitalförändring					
Årets	-492	-328	489	-841	170
Balanserad	-1 236	-909	-1 398	-557	-727